

SKIEN KOMMUNE

Barneverntjenesten

Oppstartdager skole

09.08.24

– den gode og inkluderende møteplass

En uinntakelig festning der intet kommer ut?

En dør inn, men til hva?

En hjelpetjeneste?

- Barnevernleder

Merkantil stab, økonomikonsulent, fagsystemansvarlig

Fagstab med kvalitets- og fagrådgiver, psykologspesialist

- 7 avdelinger

- Mottak/vakt/akutt (12 årsverk) –interkommunal vakt

- Undersøkelse (12 årsverk)

- Oppfølging barn (8 årsverk)

- Oppfølging ungdom og ettervern (8 årsverk)

- Familiebaserte hjelpetiltak og tilsyn (15 årsverk)

- Fosterhjem (11 årsverk)

- Enslige mindreårige flyktninger (11 årsverk)

- Vertskommune for Interkommunale barnevernvakten

Barnverntjenestens rolle og oppgaver SKIEN KOMMUNE

- Sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid
- Generelt forebyggingsansvar: bidra til at andre tjenester ivaretar barns interesser, og derfor avhengig av et godt samarbeid
- Hjelpetiltak når barn har særlig behov for hjelp: styrke foreldreferdighetene og relasjonen mellom barn og foreldre, bedre familiens rammer
- Flytte barn ut av hjemmet når andre tiltak ikke er tilstrekkelige
  - resulterer i en dobbeltrolle?

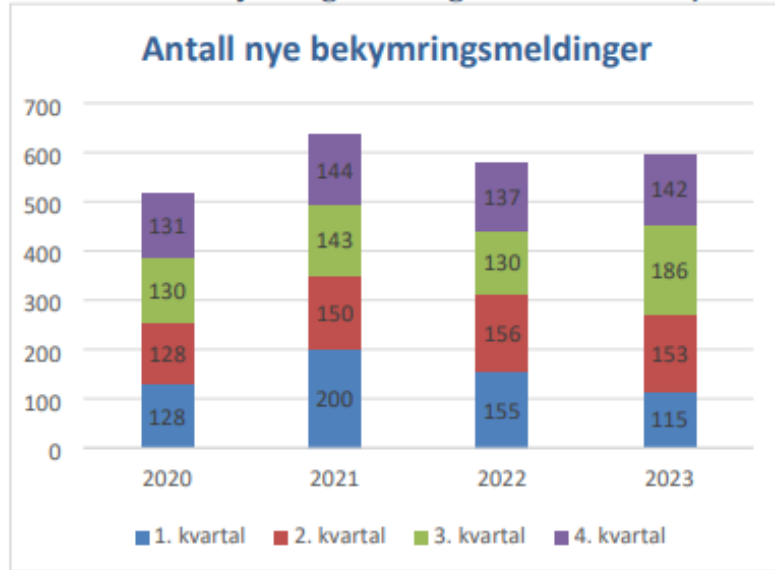
For at barneverntjenesten skal kunne gi barn og unge riktig hjelp til rett tid, er tjenesten avhengig av informasjon fra andre. Bekymringsmeldinger kommer både barnet/ungdommen selv, foreldre, familie, venner, privat nettverk og offentlig ansatte. Alle offentlig ansatte, samt en rekke yrkesutøvere med profesjonsbestemt taushetsplikt, har en plikt til å gi opplysninger til barnevernet når det er grunn til å tro:

- at et barn blir eller vil bli mishandlet i hjemmet
- at et barn blir eller vil bli utsatt for andre former for alvorlig omsorgssvikt
- at et barn viser alvorlige atferdsvansker i form av alvorlig eller gjentatt kriminalitet, misbruk av rusmidler eller annen form for utpreget normløs atferd

Antall bekymringsmeldinger til barneverntjenesten

4.2.1 Bekymringsmeldinger til barneverntjenesten

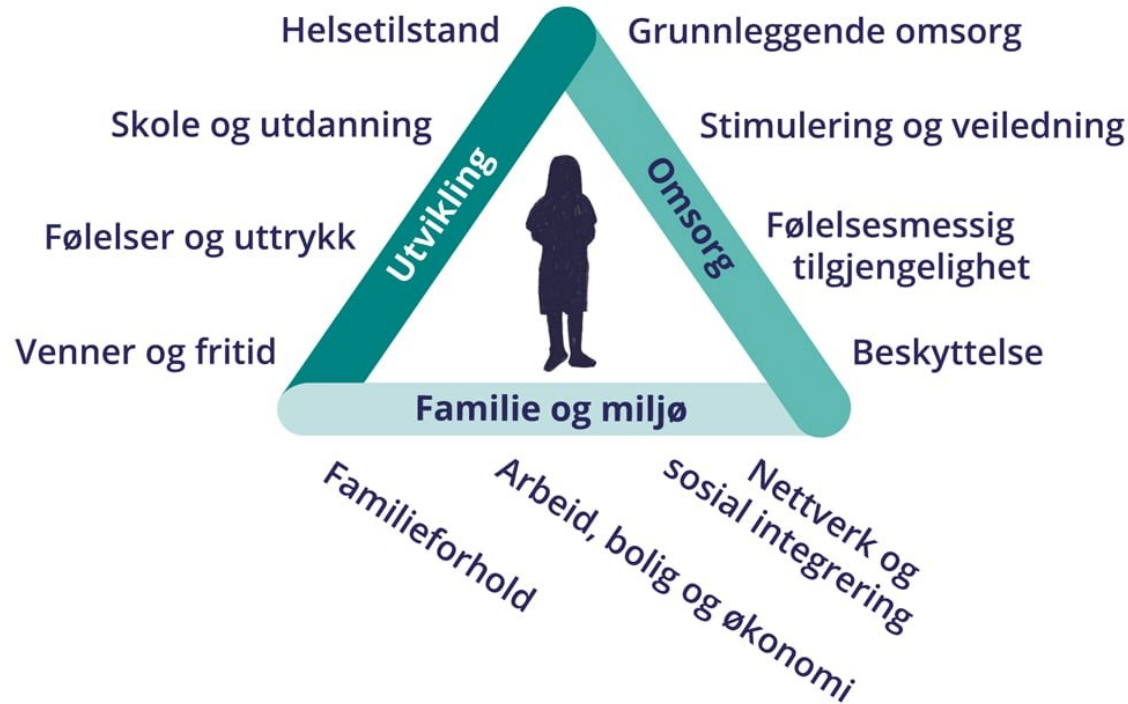

Figuren viser at antall *nye* bekymringsmeldinger til barnevernet over de siste årene har ligget relativt konstant mellom fem og seks hundre pr. år. En del av disse meldingene gjelder barn tjenesten kjenner fra tidligere, men der saken har blitt avsluttet. I tillegg til disse bekymringsmeldingene, kommer det også meldinger i saker der det er allerede er pågående undersøkelse eller hjelpetiltak

Barnets omsorgssystem

SKIEN KOMMUNE

Gangen i en barnevernsak

1. Bekymringsmelding:

-snarest og innen en uke vurdere om meldingen gir grunnlag for undersøkelse/henleggelse

-innen tre uker bekrefte at bekymringsmeldingen er mottatt og om undersøkelse er startet

2. Undersøkelse:

- ved rimelig grunn til å anta at det foreligger forhold som kan gi grunnlag for tiltak

-ut fra meldingens innhold

- minste inngreps prinsipp

- inntil 3 mnd (mulighet for 6 mnd)

- vurdere risiko og beskyttelse

- tilbakemelding om evt. oppfølging av barn og familie

Videre gang i barnevernssaken dersom saken ikke henlegges etter undersøkelsen

3. Hjelpetiltak:

- *formål om positiv endring*
- *frivillighet*
- *evaluering minst hver 3. mnd*

4. Omsorgsovertakelse: Barneverns- og helsenemnda

- *alvorlig omsorgssituasjonen her og nå*
- *tiltak må være forsøkt og manglende virkning være dokumentert*
- *det ikke kan skapes tilfredsstillende forhold med hjelpetiltak*

Akuttsituasjoner når barn er «uten omsorg»

Barnevernsleder (eller påtalemyndigheten):

- akuttvedtak om omsorgsovertakelse dersom det er fare for at barnet blir vesentlig skadelidende
- akuttvedtak om å plassere et barn med alvorlige atferdsvansker i barnevernsinstitusjon
- vedta at et barn som bor utenfor hjemmet med foreldrenes samtykke, ikke skal flyttes, om flytting vil være til skade for barnet
- Begjæring til barneverns- og helsenemnda om tiltak innen seks uker, ellers faller akuttvedtaket bort

Lovverket

– muligheter og begrensninger

▪ § 3-1 – Hjelpetiltak

- relevant for bekymringen og konklusjon på undersøkelsen
- nedfelles i tiltaksplan som evalueres minst hver 3.mnd
- hvis foreldrene takker nei til hjelpetiltak henlegges saken
- mulighet for å pålegge – ved nemndbehandling (§3-4)
- fosterhjemsplassing – midlertidig (§3-2)

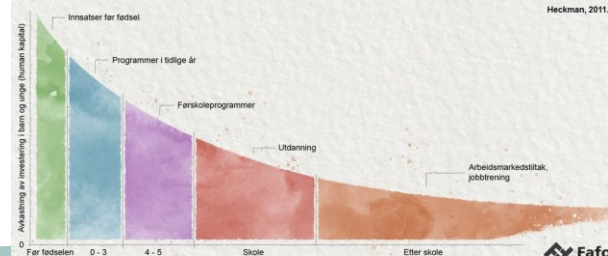

Barnevernreformen fra 2022

- en oppvekstreform
  - involverer alle som jobber med barn i kommunen
- mer ansvar til kommunene – barn og unge skal få tilbudet der de bor
- Hjelpen skal bli bedre tilpasset barn og familiers behov
- Staten skal gi mer spesialiserte tilbud i kompliserte saker:
to- til tredobling av kommunens egenandeler på institusjoner
- kommunene har økt ansvar for fosterhjem
- økt kompetanse i barnevernet
- økt fokus på forebyggende arbeid og tidlig innsats

Tidlig innsats = smart investering

Voldsoffer: – Det var et rent helvete

- SKIEN (NRK): Marius vokste opp med en voldelig far, men ingen avdekket at han hadde det vanskelig på hjemmebane. Erfaringer viser at mange kvier seg for å snakke med barn om vanskelige temaer.
- Marius var rundt 6 år gammel da faren begynte å bli voldelig. Gjennom resten av oppveksten rammet volden både moren, søsteren og ham selv i stadig større grad. Én episode husker han spesielt godt. Han gikk i 3. eller 4. klasse, og hadde akkurat kommet hjem fra skolen.
- **Jeg tittet inn døra til stua, og da så jeg at mamma ble dyttet ned i en stol. Pappa stod med brødkniven og sa: «Hvis du ikke holder kjeft nå, dreper jeg deg». Han kjørte så kniven bak i stolryggen, forteller Marius.**
- http://www.nrk.no/telemark/voldsoffer_-det-var-et-rent-helvete-1.12566597

TØFF BARNDOM: Marius (24) fra Skien bar på en vond hemmelighet da han var liten. Faren var voldelig, og det rammet både Marius, moren og søsteren. Men ingen oppdaget hvordan familien hadde det. Nå jobber han for at voksne skal bli flinkere til å spørre hvordan barn har det.

https://www.nrk.no/video/PS*230240

«Bare noen hadde spurt.....
så hadde jeg sagt det....»

Foto: Pernille Aubert Gilje

Tobarnsmoren «Silje» måtte ta sitt livs vanskeligste valg: – Han trengte mer enn jeg klarte å gi ham

Småbarnsmoren «Silje» måtte legge sine egne behov og ønsker til side, til fordel for det hun mener er sønnens beste.

Den tøffe signaturen

Silje har nemlig lenge kjent på sine egne begrensinger og at hun ikke strekker til som mor for eldstemann Jens.

Tidligere har hun søkt om avlastning, noe hun har fått avslag på. Med to små barn, hvorav ett har spesielle behov, samt full jobb og skole på siden, kjente Silje til slutt at det ikke gikk. Tanken om fosterhjem begynte derfor å melde seg.

– Jeg har jo tenkt tanken i flere år, men jeg kjempa lenge imot det. Jeg har vært så redd for at han skal bli til en kasteball i systemet, fordi han er så krevende, forteller tobarnsmoren.

MOM: – Jeg savner han hver eneste dag og tenker på ham hele tiden. Men hver gang jeg ser han, ser jeg en gutt som har det bra, forteller «Silje». Foto: Pernille Aubert Gilje

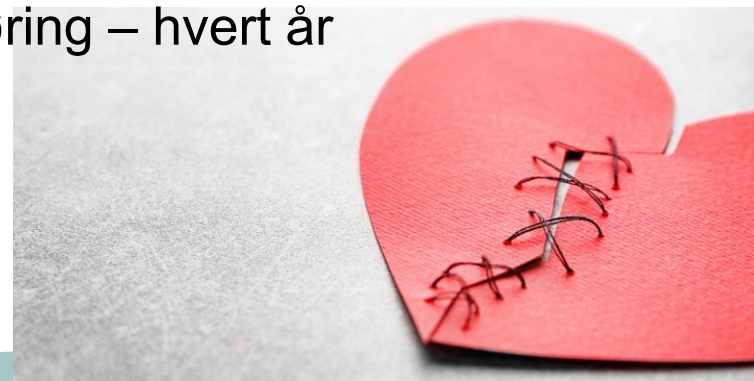
Omsorgsovertakelse: Barneverns- og helsenemnda

- § 5-1– Omsorgsovertakelse
  - «kan»- regel
  - nødvendighetskrav
  - alvorlig omsorgssituasjon her og nå
  - fremtidsvurdering: helse og utvikling **kan** bli alvorlig skadet
  - tiltak må være forsøkt og manglende virkning dokumentert
  - det kan ikke skapes tilfredsstillende forhold med hjelpetiltak
  - barnets beste

- Vedtak fattes av Barneverns- og helsenemnda
- vitneførsel
- omsorgsovertakelse er alltid midlertidig
- samvær må sees i sammen med midlertidigheten
  - rett til familieliv
- kan framsette krav om tilbakeføring – hvert år

Opplysningsplikten

- Lov om barneverntjenester

- § 13-2:

.....uten hinder av **taushetsplikt** melde fra til barnevernstjenesten **uten ugrunnet opphold**

når det er **grunn til å tro** at et barn blir eller vil bli **mishandlet**, utsatt for **alvorlige mangler** ved den daglige omsorgen eller utsatt for annen **alvorlig omsorgssvikt**

- § 13-4:

....gi pålegg til offentlige myndigheter om å gi taushetsbelagte opplysninger når det er nødvendig for å vurdere, forberede og behandle saker (punkter a-n++)

SKIEN KOMMUNE

Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova)

▪ § 24-3. *Plikt til å melde frå til barnevernet*

Alle som utfører tenester eller arbeid etter denne lova, skal i arbeidet sitt vere merksame på forhold som kan føre til tiltak frå barnevernstenesta.

- a) når det er grunn til å tru at eit barn blir eller kjem til å bli mishandla, utsett for alvorlege manglar ved den daglege omsorga eller annan alvorleg omsorgssvikt
  - b) når det er grunn til å tru at eit barn har ein livstruande eller annan alvorleg sjukdom eller skade og ikkje kjem til undersøking eller behandling, eller at eit barn med nedsett funksjonsevne eller eit særleg hjelpetrengande barn ikkje får dekt det særlege behovet for behandling eller opplæring
  - c) når eit barn viser alvorlege åtferdsvanskar i form av alvorleg eller gjentatt kriminalitet, misbruk av rusmiddel eller annan utprega normlaus oppførsel
  - d) når det er grunn til å tru at eit barn blir eller kjem til å bli utnytta til menneskehandel
- *hvordan utfordrer dette rutinene deres?*

«Bekymringsmelding kan ødelegge relasjonen»

Hva skal du med en god
relasjon.....

....om den ikke hjelper barnet?

Vibeke Glaser

Foreldresamtalen i barnehagen

Til barnets beste

Hva er vanskelig – handlingsbarrierer

- Redd for å gjøre noe galt
- Redd for å ta feil
- Redd for å sette i gang noe man ikke har kontroll over
- Redd for at vi overdriver
- Redd for reaksjoner hos foreldrene
- Redd for å gjøre vondt verre
- Er det mitt ansvar?
- Mange har erfaringer med psykiske vansker, rus eller vold
- Egne historie fra egen oppvekst
- Å ikke stole på egen bekymring

Hva trenger barneverntjenesten?

- oppdaterte opplysninger
- nye bekymringsmeldinger ved nye bekymringer
  - Vi er ofte de siste som får opplysninger fra familien
- tydelighet og konkretisering: beskriv hva du er bekymret for
  - det vi ikke får på papiret kan vi ikke undersøke/finne ut av
- Betydningen belastningen har hatt for barnet
- Hvordan påvirker foreldrenes fungering *barnet*

Hjelpetiltak for familier og barn

«Familiehuset hos oss»

Alle opplever belastninger i livet

Endrende hjelpetiltak i familier

- Individual- og familiesamtaler, evt. henvisse andre instanser
- Hjemmebasert observasjon og veiledning
- Omfattende tiltak i familier: Flere ganger/uka, tverrfaglig
- Kultursensitivt arbeid i minoritetsfamilier
- Miljøterapeutisk arbeid
- Barnegrupper
- Foreldregrupper/ -kurs
- Tverretatlig samarbeid

Bredt utvalg av arbeidsmetoder

- Traumebevisst omsorg
- Tilknytningsfremmende veiledning gjennom COS-I og COS-P
- Programmet «Tuning in to kids/teens»
- PYC for foreldre med kognitive vansker og språkvansker
- ICDP for å fremme omsorgskompetanse
- ICDP minoritet: Kultur og oppdragelse
- Familiebehandling inkl. barnesamtaler, f. eks. DDP
- Videobasert samspillsveiledning
- Motiverende Intervju
- Miljøterapeutisk/systemisk arbeid i ungdomsfamilier
- Psykologisk førstehjelp/kognitiv behandling

Kompenserende hjelpetiltak

- Familieråd
- Besøkshjem
- Aktiviteter
- Blå kors barnas stasjon
- Barnehage
- Leksehjelp
- Fritidskontakt
- Miljøarbeid i hjemmet

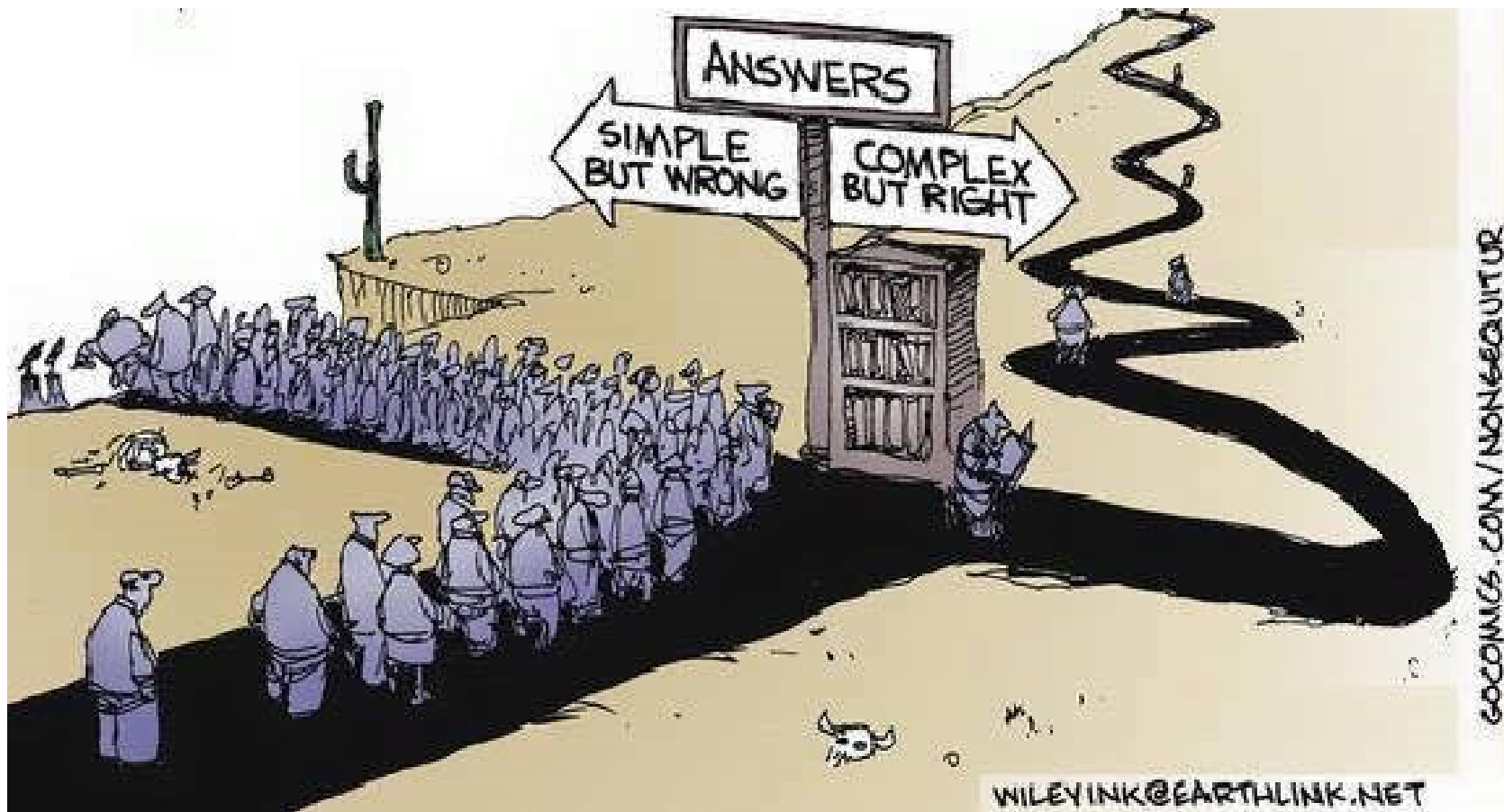

Kontrollerende hjelpetiltak

- Uanmeldte hjemmebesøk
- Barnevernvakt-tilsyn kveld og helg
- Tilsyn ved samvær
- Rus-tester
- Tverretattlig samarbeid

Hva er best for barnet?

Barnets beste

–grunnleggende prinsipp

- Barnets beste-vurdering skal være tilstede i hele saksgangen
  - Er det alltid det beste for barnet at kommunen overtar omsorgen når barn utsettes for alvorlig omsorgssvikt?
  - Er det til **barnets beste** å gjennomføre samvær med en forelder som har utsatt dem for rus/omsorgssvikt?
Retten til familieliv vs **barnets beste**
  - Er det **barnets beste** at en omsorgsovertakelse er midlertidig?
  - Omsorgsparagrafen er her og nå, mens vurderingen av lengden på plassering og samværsmengde er fremtidsvurdering av hva som er best

EMD dommene

– betydning for norsk barnevern

- Terskelen for omsorgsovertakelse er ikke blitt høyere
- Retten til familieliv står sterkere – innvirkning på samvæersmengde
- Dokumentasjonskravet til barneverntjenesten er tydeliggjort
– analysere, vekte, vurdere
- Kan gi økt bruk av sakkyndige fra domstolene
– bekymring rundt det

Fra frittstående tjenester til sammenhengende

Sammen
blir
vi best

Takk for oppmerksomheten!

